

Naloxon nässpray - överdosprevention

Martin Kåberg

Specialistläkare Infektion, Överläkare Psykiatri/beroende
Medicinskt ansvarig Sprututbytet i Stockholm
Karolinska Universitetssjukhuset/Capio Maria

Elin Holmén

Leg. Sjuksköterska
Beroendecentrum Stockholm/Sprututbytet i Stockholm

Upplägg

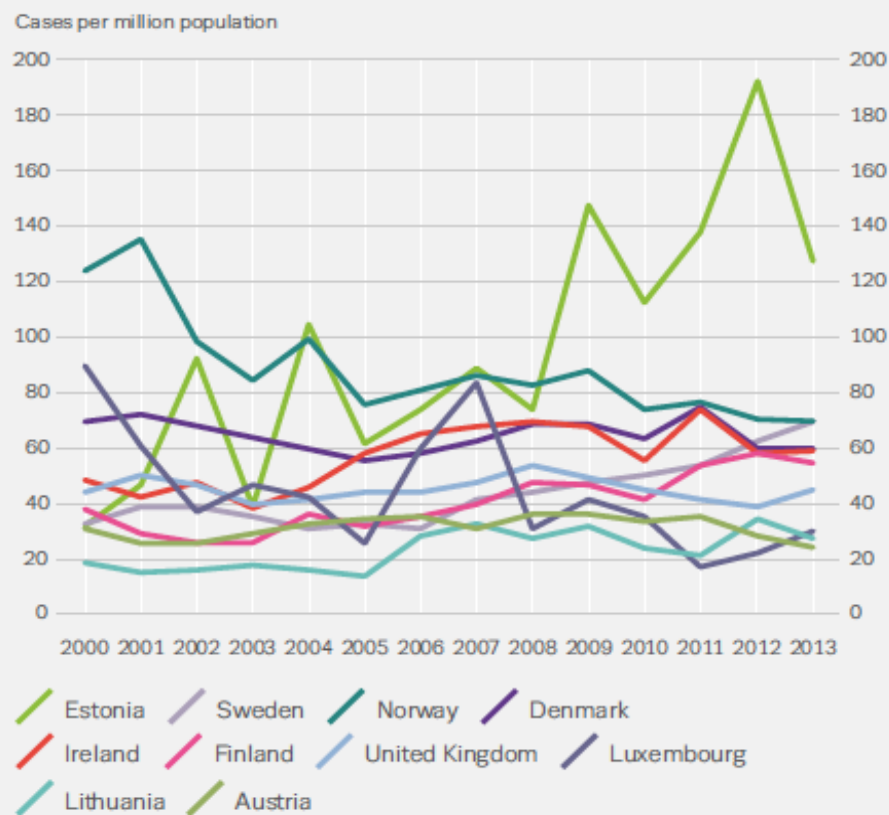
- Narkotikarelaterad dödlighet
- Opioidrelaterad dödlighet
- Överdospredvention
- Det överdospredventiva samtalet
- Naloxon nässpray

Definitioner

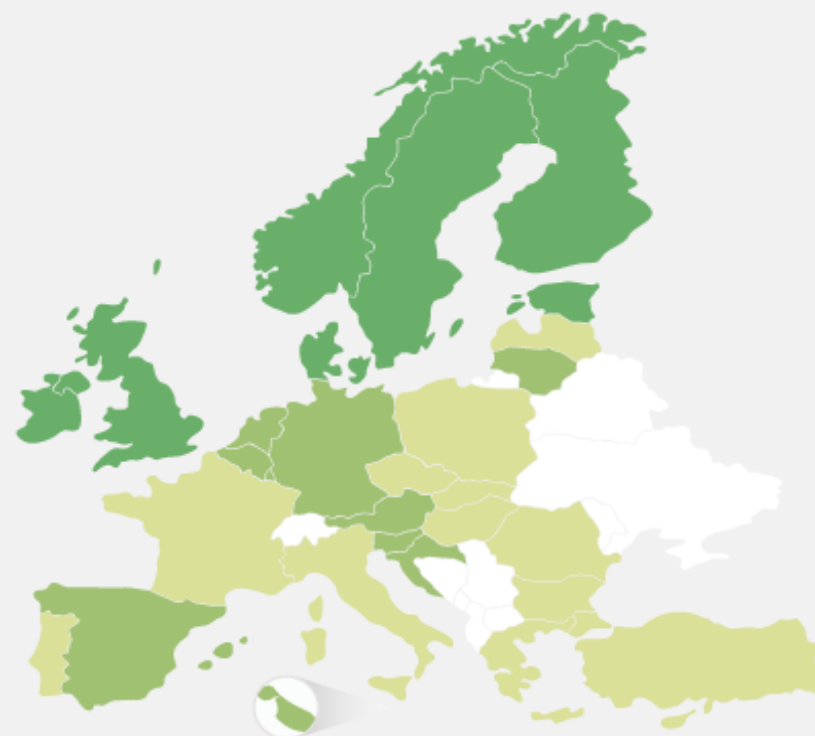
- Opioider - syntetiska eller naturliga substanser som binds till opioidreceptorer i kroppen (heroin/morfin/kodein/tramadol/oxycontin/buprenorfin/metadon)
- Naloxon – motgift mot opioider

Narkotikarelaterad dödlighet 2000-2013

Drug-induced mortality rates among adults (15–64): selected trends (left) and most recent data (right)

NB: Trends in the ten countries reporting the highest values in 2013.

- Heroinmissbruk är förenat med hög dödlighet, med överdos som den enskilt vanligaste dödsorsaken
- Under åren 1991–2007 stod heroin och andra opioider för 76–91 procent av de akut drogrelaterade dödsfallen i Sverige

Håkanson A, Läkartidningen. Utdelning av naloxon för att förebygga död i heroinöverdos, 2013;110:CD4D

Steentoft A, Teige B, Holmgren P, et al. Fatal poisonings in Nordic drug addicts in 2002. Forensic Sci Int. 2006;160:148-56.

Simonsen KW, Normann PT, Ceder G, et al. Fatal poisonings in drug addicts in the Nordic countries in 2007. Forensic Sci Int. 2011;207:170-6.

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. Country overview Sweden, 2010. <http://www.emcdda.europa.eu>

- Antalet patienter i läkemedelsassisterad behandling ökade kraftigt i Sverige åren 2000–2006 -> minskning av den drogrelaterade dödligheten
- Trots att metadon- och buprenorfin-behandling kan antas ha fortsatt att öka de senaste åren tyder de senaste rapporterade årens statistik på att den akut drogrelaterade dödligheten åter snarast ökar

Håkanson A, Utdelning av naloxon för att förebygga död i heroinöverdos, Läkartidningen. 2013;110:CD4D
Romelsjö A, Engdahl B, Stenbacka M. Were the changes to Sweden's maintenance treatment policy 2000–06 related to changes in opiate-related mortality and morbidity? Addiction. 2010;105:1625-32.

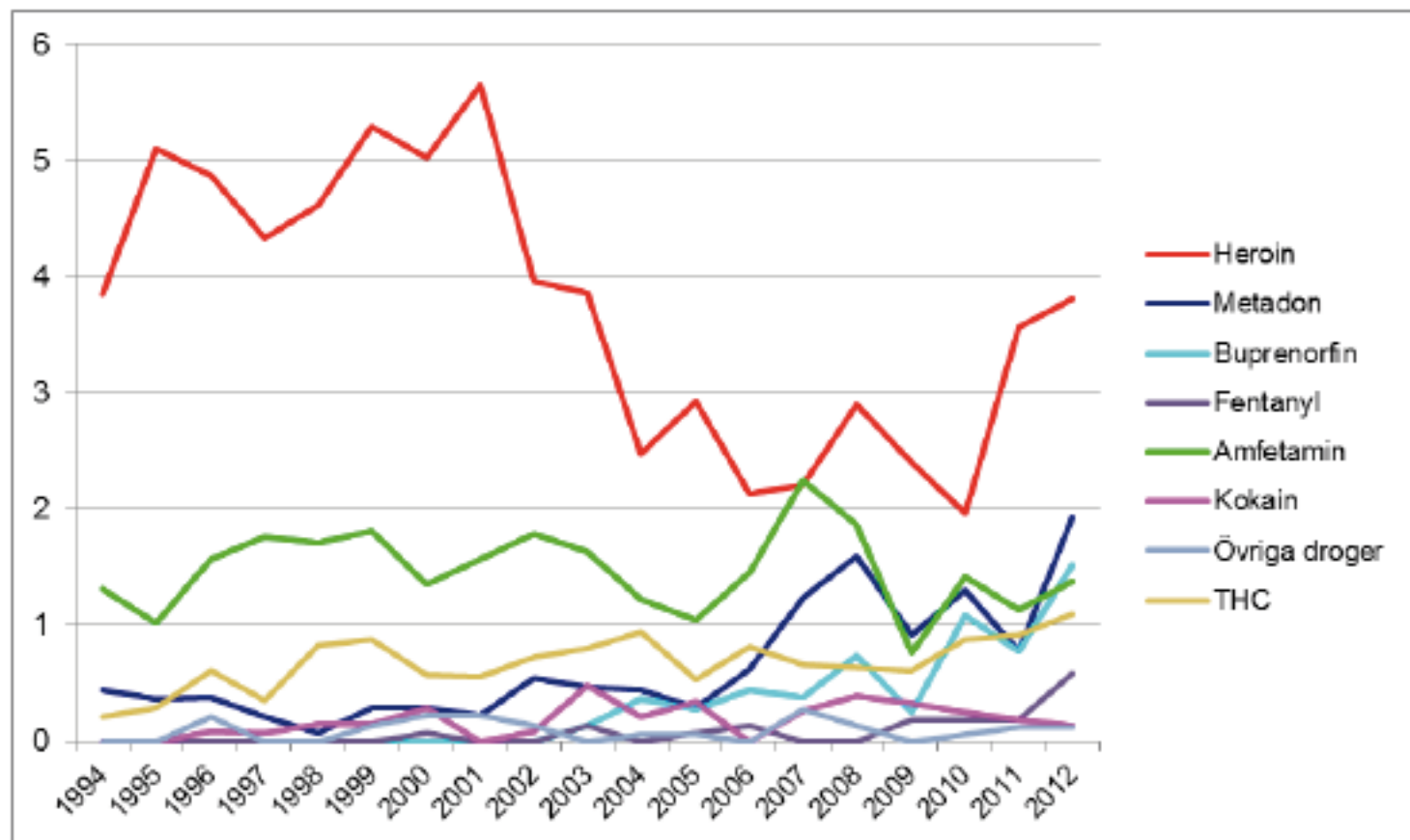
**Narkotikarelaterad dödlighet i Stockholms län
1994-2012**

- Om den aktuella utvecklingen med fokus på 2012

Anna Fugelstad, Mats Ramstedt

RAPPORT NR 54

Figur 8. Årligt antal dödsfall, ålderstandardiserat per 100.000 invånare 15-74 år, med förekomst av illegala droger eller metadon, buprenorfin och fentanyl, 1994-2012, uppdelade på drogtyp. Stockholms län.

Narkotikarelaterad dödlighet i Stockholms län 1994-2012

Slutsatser: Den tidigare relativt gynnsamma utvecklingen av narkotikarelaterad dödlighet i Stockholms län tycks ha upphört och är åter klart högre än i övriga landet.

Orsakerna till varför vi ser en så kraftig uppgång av narkotikarelaterad dödlighet i Stockholm är inte klarlagda men lägre priser och ökad tillgänglighet av heroin kan vara en förklaring.

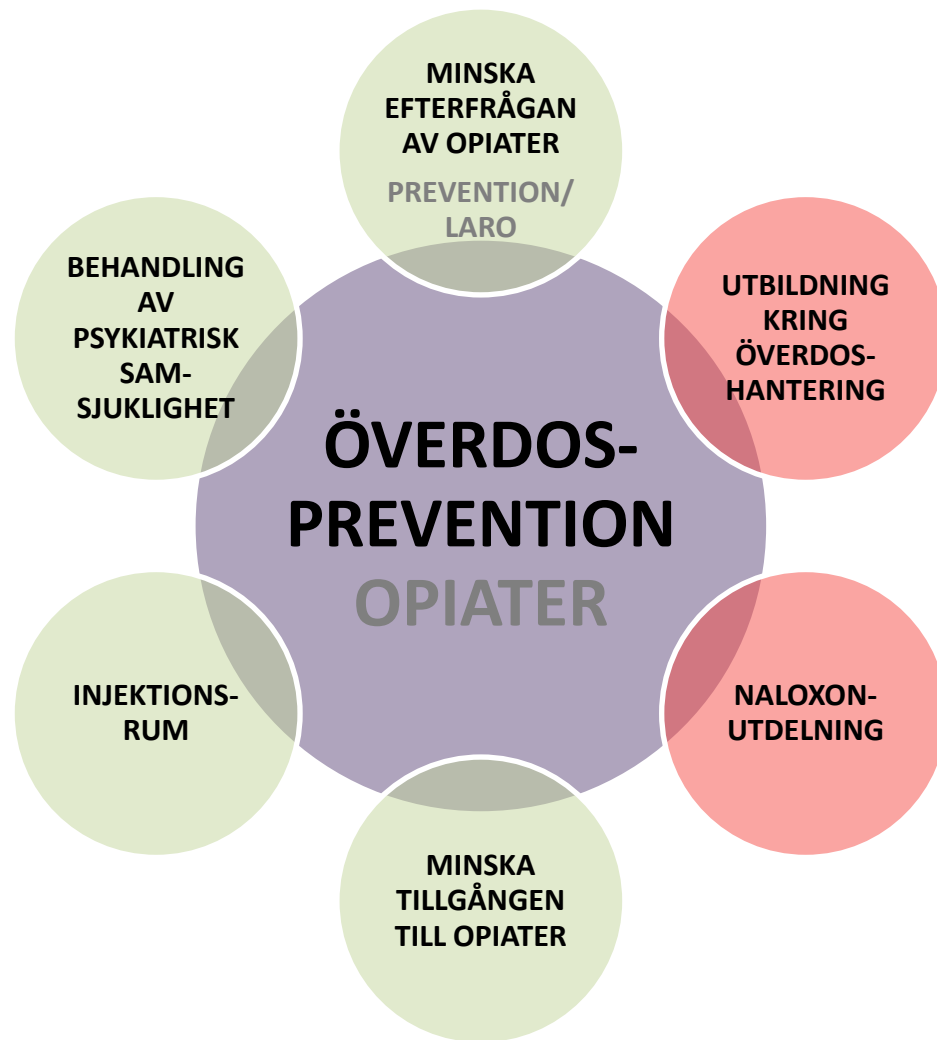
Data Sverige 2013-2014

- 2013 rapporterades 589 drogrelaterade dödsfall, vilket var en tydlig ökning jämfört med tidigare år.
- 2014 hade siffran stigit till 765, en ökning med 30 procent.

Erfarenheter av överdos

- I två olika undersökningar av heroinmissbrukare på sprutbytesprogrammet i Malmö uppger 74 respektive 58 procent anamnes på minst en definierad heroinöverdos.
- I den ena studien hade 95 procent bevittnat en annan persons heroinöverdos

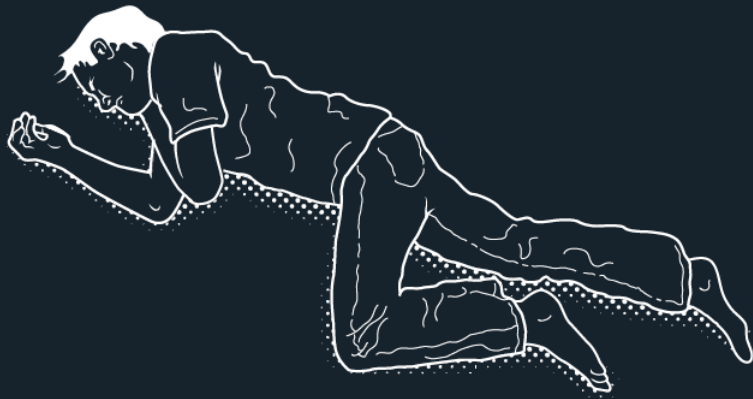
TABELL I. Prevalens av olika beteenden hos individer som genomgått eller bevittnat minst en heroinöverdos (n = 47).

	Någonsin gjorts på patienten, procent	Gjort på annan, procent	Sett någon annan göra, procent	Hört att någon gjort (i Sverige), procent
Utfört hjärt-lungräddning	38	62	66	85
Tagit med till akuten	15	21	26	66
Smärt- eller köldstimulerat (örfil, kyla, bränna, hälla vatten, släpa omkring)	40	68	79	85
Gett centralstimulantia	6	17	36	62
Gett buprenorfin (Subutex, Suboxone)	0	0	9	13
Gett koksalt	0	13	17	36

ÖVERDOS

VAD GÖR DU?

Om du agerar rätt och snabbt kan dödliga överdoser förhindras. Den här foldern hjälper till att förklara vad du kan göra.

Tecken på överdos:

- Personen är okontaktbar/svår att väcka
- Svårighet att andas eller snarkande andning
- Huden är ofta blek och/eller blåaktig

Ropa personens namn och gnugga hårt mot bröstbenet. Om du inte får någon reaktion måste du agera.

Öppna luftvägen genom att försiktigt luta huvudet bakåt och lyfta hakan.

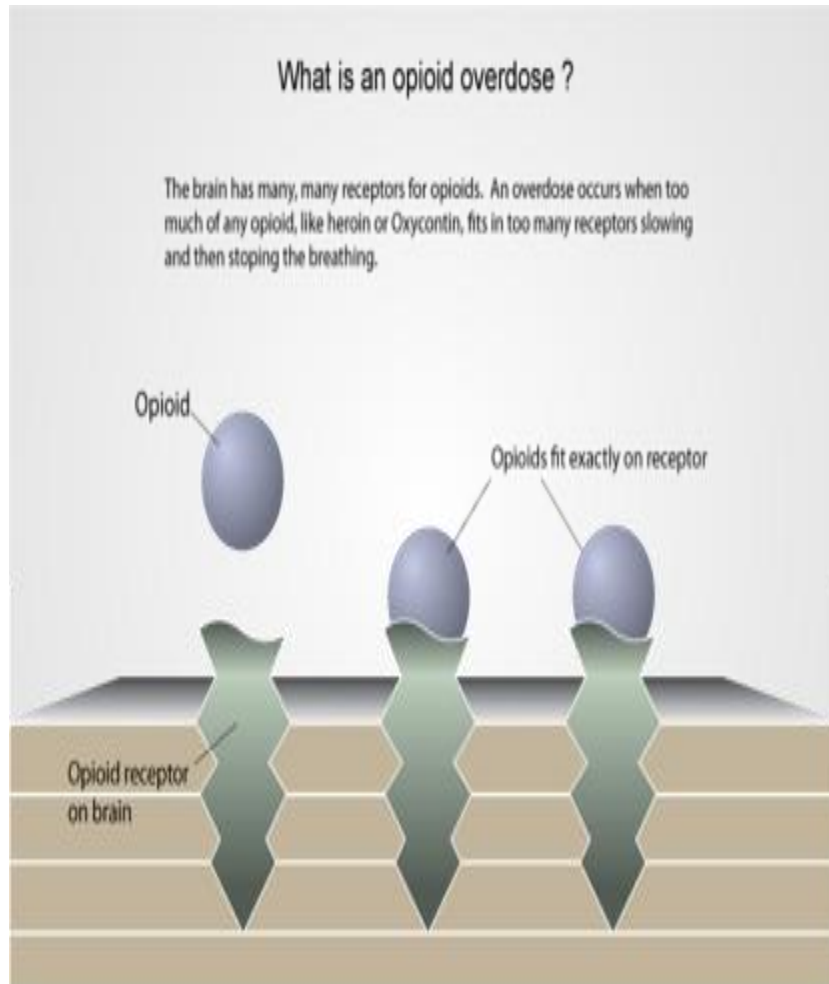
Vad kan vi vinna på att utbilda brukarna?

Det överdospreventiva samtalet

- Var inte ensam
- Ta mindre dos än vanligt om du inte tagit på länge
- Blanda inte med andra droger
- Alternativa intagningsätt

Naloxon nässpray

Vad är en opiatöverdos och hur fungerar Naloxon?

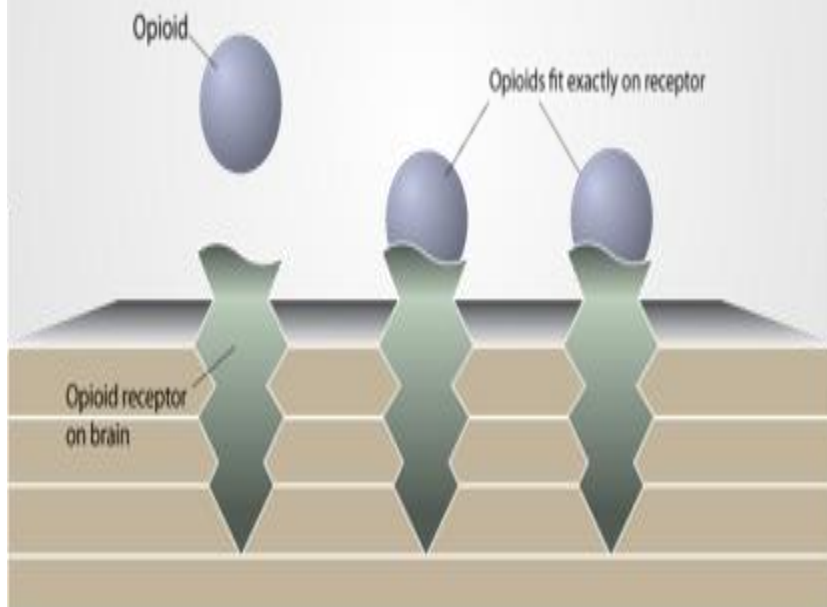
Tecken på överdos:

- Personen är okontaktbar/svår att väcka
- Svårighet att andas eller snarkande andning
- Huden är ofta blek och/eller blåaktig

Vad är en opiatöverdos och hur fungerar Naloxon?

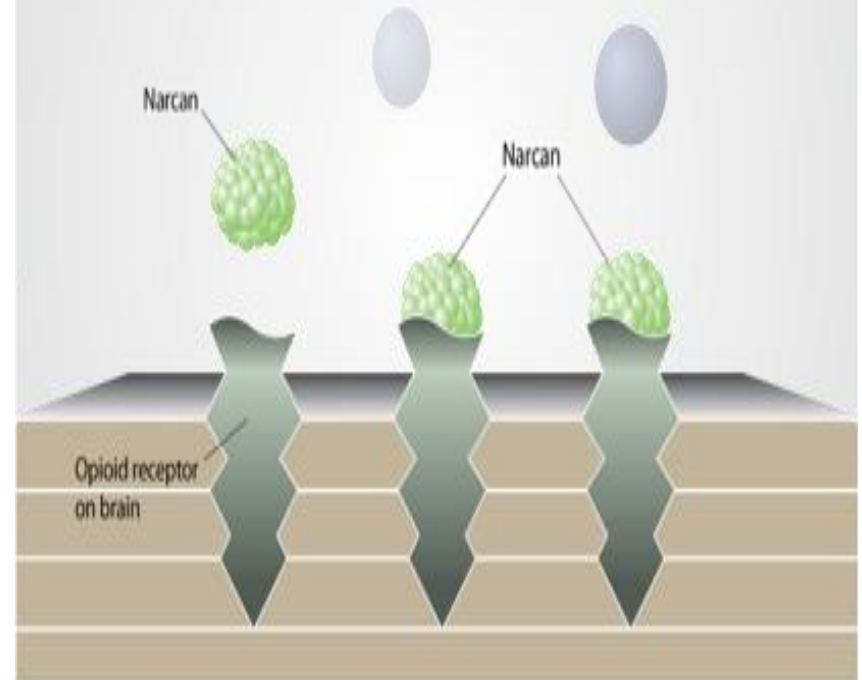
What is an opioid overdose ?

The brain has many, many receptors for opioids. An overdose occurs when too much of any opioid, like heroin or Oxycontin, fits in too many receptors slowing and then stopping the breathing.

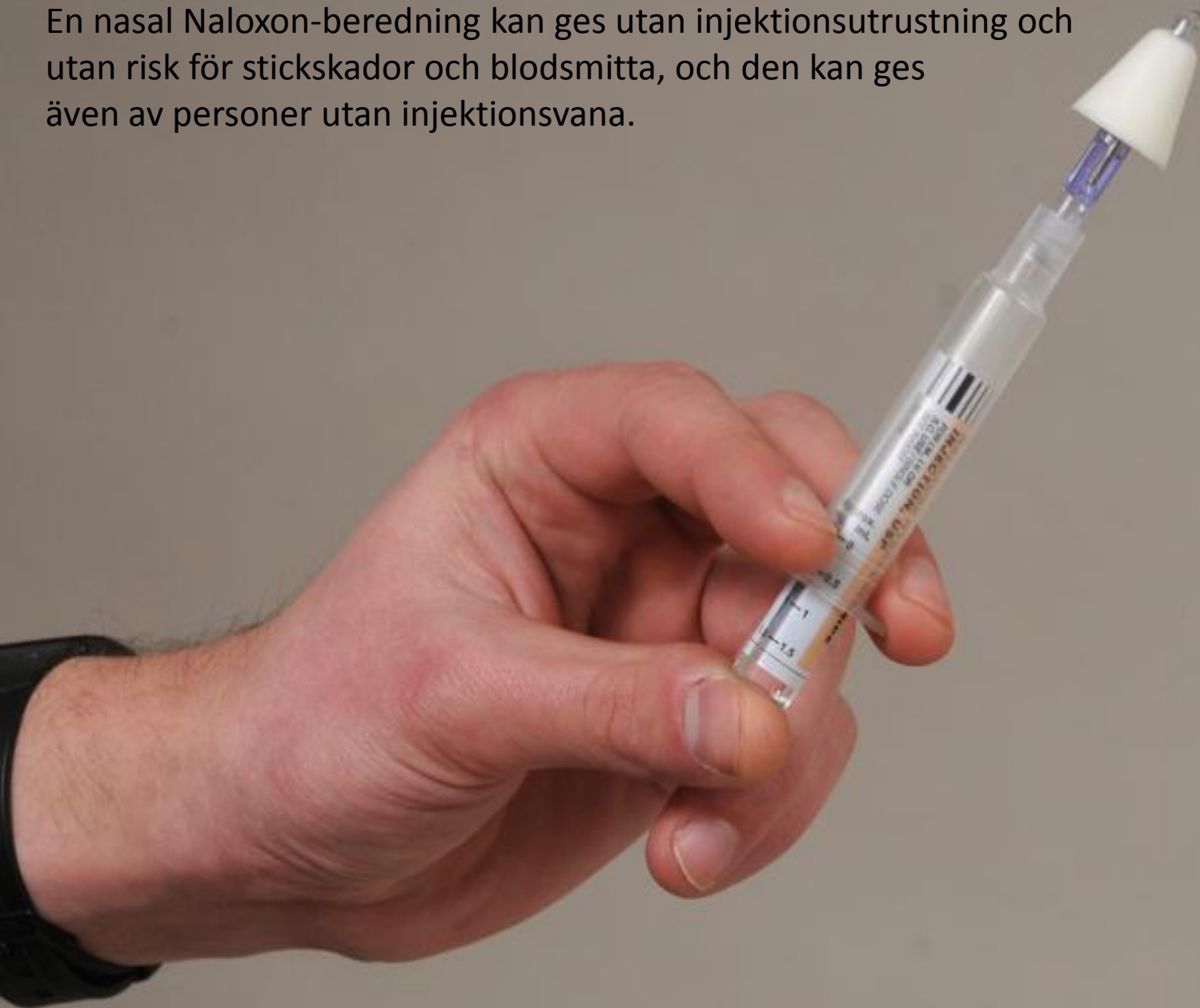

Narcan reversing an overdose

Narcan has a stronger affinity to the opioid receptors than opioids like heroin or Percocet, so it knocks the opioids off the receptors for a short time. This allows the person to breathe again and reverses the overdose.

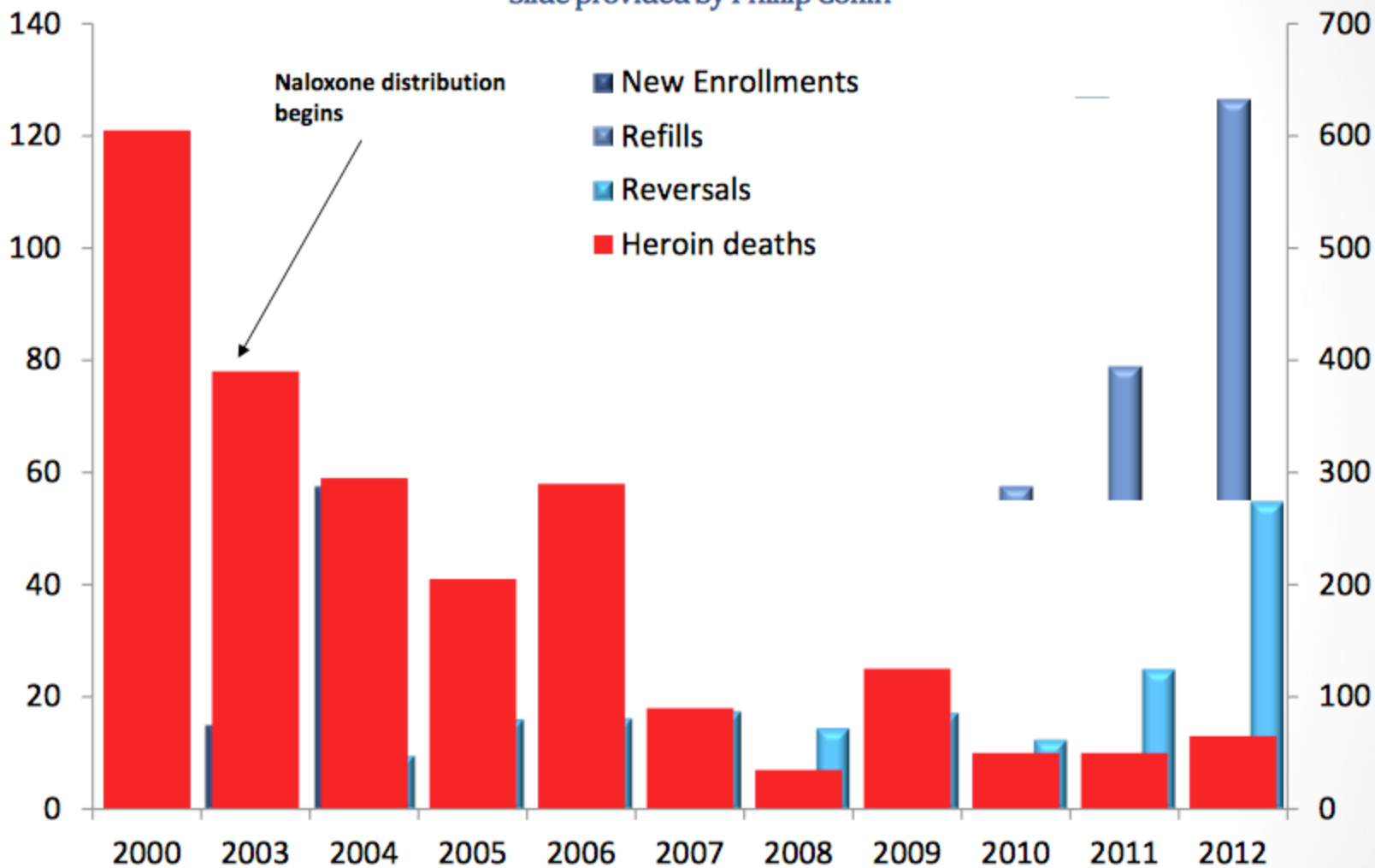
En nasal Naloxon-beredning kan ges utan injektionsutrustning och utan risk för stickskador och blodsmitta, och den kan ges även av personer utan injektionsvana.

- I USA utdelades åren 1996–2010 naloxondoser till 53 000 individer, vilket kunde reversera mer än 10 000 opiatöverdoser under perioden
- Flera studier har vid uppföljning dokumenterat att ca 10–20 procent av individerna i studierna har givit naloxon till bevittnade överdosfall, att merparten av överdoserna reverserats och att biverkningarna varit få

Heroin-related Deaths, San Francisco, 1999-2012

Slide provided by Phillip Coffin

*Heroin death data (left axis) compiled from San Francisco Medical Examiner Reports, www.sfgsa.org, fitted to tailing fiscal year, no data for 2001-2002, 2012 deaths preliminary estimate; Naloxone data (right axis) from DOPE Project enrollments and refills

Vad tycker målgruppen om naloxon?

- 50 patienter inkluderades i pilotstudie
- En stor majoritet var positiva till naloxonutdelning. 45 personer (90 procent) svarade att de hade velat få naloxon förskrivet.
- Att inte vilja få naloxon förskrivet var signifikant associerat med att aldrig ha bevittnat en överdos ($P = 0,023$)

Vad tycker målgruppen om naloxon?

- 41 personer (82 procent) svarade att de i händelse av överdos hade velat få naloxon injicerat av en person som inte är sjukvårdare, medan motsvarande siffra för nässpray var 90 procent (45 personer).

Vad händer i nu?

- Över lag positiv respons bland brukare, politiken, sjukvård och myndigheter
- Godkänt preparat i USA i december? -> licensansökan för Sverige
- Utdelning i Region Skåne och på sprututbytet i Stockholm så snart som möjligt
- Diskussion om bred implementering i Stockholm
- Motion lagd i Riksdagen
- Motioner lagda i Stockholm